

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' תרומה, ד' אדר א' תשיע"ז

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליון מס 551

פנינים יקרים בפרשת השבוע ובעניני דיומא

מאת כל איש אשר ידבנו לבו (כה, ב) אמר מאת כל איש ולא קיצר לומר מאיש אשר ידבנו, ונראה שבא להשמיענו תנאי קודם למעשה הנדבבה שיסוד ועיקר בהשראת השכינה הוא במידת הענוה וההכנעה, וזה הרמז מאת ר"ת מה הנאמר במשה ונחנו מה, אנכי עפר ואפר הנאמר אצל אברהם, תולעת הנאמר אצל דוד ואנכי תולעת ולא איש, כך שכתבה מאת מרומזים הענוים אברהם משה ודוד ללמד שהמשכן תבא על הכוונה של ענוה והכנעה.

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה, מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כה, ב) ורצה לומר שאינה חשובה לקראות תרומתי אלא המובא מגדבת לב האדם, והוא אומרו מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי, אבל המעושה לא קראה תרומתי אלא תרומה דכתיב ויקחו לי תרומה. (אזה"ק) **ויקחו לי תרומה וכו' ידבנו לבו וכו' (כה, ב) פרש"י** לשון נדבבה לשון רצון טוב וכו'. וצ"ב מה רש"י בא להשמיענו בזה הלא זהו ביאור הכתוב כפשוטו. אך הביאור בזה הוא דהנה כתיב לי הכסף ולי הזהב. והיינו דהכל שייך להשי"ת. וא"כ מה יכול אדם ליתן להשי"ת? האדם יכול לתת רק את הרצון טוב לקיים מצותיו. וזה היה בימי אחשורוש הדור קיבלוה ברצון.

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (כה, ח) יקדשו את גופם עד שיהיה דומיא דמקדש, ובוה ושכנתי בתוכם, בתוך כל אחד ואחד כי כשהיו קדושים יכולים לבנות עולמות עליונים למעלה על ידי מחשבתם ודבורם הקדוש.

ושכנתי בתוכם (כה, ח) איתא במדרש רבא (במד"ר פ"ב) בראות בני ישראל בהר סיני שהיה הקב"ה מוקף בדגלי המלאכים, חשקו אהב להיות כן בתוכם לזה באה התשובה מבוחן לבות ואמר ועשו לי מקדש ושכנתי כמו כן בתוכם.

ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו (כה, ט) חמשה כלים מעולים יש במקדש, והם בשמירת בני קהת, הארון כנגד האיש הצדיק שתוכו כברו, השלחן כנגד מלכי ישראל, המנורה כנגד חכמי ישראל, מזבח הקטורת כנגד הכהנים מזבח העולה כנגד ישראל מקריבי הקרבנות, הארון התורה בתוכו והצדיקים דכתיב בהם תורת אלקיו בלבם.

ועשו ארון עצי שטים אמתים וחצי ארכו וכו' (כה, י) איתא בערובין דף י"ג ע"ב ת"ר שתי שנים ומחצה נחלקו ב"ש וב"ה הללו אומרים נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא והללו אומרים נוח לו לאדם שנברא יותר משלא נברא, נמנו וגמרו נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא ועכשיו שנברא יפשפש במעשיו ואמרי ליה ימשמש במעשיו ע"כ. מבואר במגלה עמוקות מש"כ ויצא יצחק לשוה בשדה (בראשית כד, סג) שוה ר"ת שתיים וחצי מכוון לשתי שנים ומחצה שנחלקו ב"ש וב"ה, מלמדנו שענין אמתים וחצי ארכו האמור בארון הקודש התחיל בהתבודדות ובשיח של יצחק אבינו וזה הפלא ופלא.

מבית ומחוץ תצפנו (כה, יא) ולמה היה צריך מבפנים ומחוץ? אלא מכאן שיהא תלמיד חכם תוכו כברו (פנימיותו וחיצוניותו שווין) אמר רבא כל ת"ח שאין תוכו כברו אינו תלמיד חכם. (יומא עב ע"ב)

ועשית שלחן וכו' (כה, כג) השלחן נתון בצפון ויצר הרע הוא נתון בצפון של אדם שנאמר ולב כסיל לשמאלו לכן צוה הקב"ה שניתן תפלין על צד שמאל כדי לשבר ולהכניע יצר הרע. וכן הבטיחנו לעתיד לבא שירחיק היצה"ר מכל וכל כמש"כ ואת הצפוני ארחיק מעליכם (יואל ב) והוא יצה"ר שהוא בצפון של האדם (כאשר פניו פונות למזבח).

(מדרש אנדה)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א



האשק שיחת הרא"ש זיע"א אורחא שבת

יו"ט ראשון של סוכות תשל"ג האבא לזכרו ע"ה א.א.

וכשיתגברו על כל זה ויתקרבו איש אל רעהו - בדור הזה יבוא המשיח.

הכל תלוי אם אנו נתאחד ביחד ונאהב אחד את השני. אך לשם כך מוכרחים לעבור נסיונות. בהכרח שיהיה בינינו התנגשויות, כי זה היסוד להגיע אל האמת. להגיע להכרה שלמרות שאני מתנגש עם השני זה לא נובע משנאה שיש בינינו רק מחמת הנסיונות שאנו צריכים לעבור, בכדי שעל ידי שנעמוד בהם יהיה "הס קטיגור וקח סניגור מקומו". על ידי שאנו עומדים בנסיונות של מחלוקת ושנאה שמאד קשה להתגבר עליהם ולמרות זאת אנו מתגברים מכח הכרת המציאות שלנו. כי זה שחי ביסוד האין שלו, כאשר יש מריבה בינו ובין החבר הוא מבין שזה לא בגלל שיש לו שנאה על החבר, רק בגלל שהוא צריך עכשיו לעבור את הנסיון הזה, ואם כן הוא הגורם ולא החבר. וממילא כשהוא שומע שהוא האשם, וקולט ("דהרהערט") את היסוד שלו, אזי מבשרי - אחזה אלוהים.

הדור שיגיע לזה יזכה לבחינה של "פני חמה", כמו פני משה שהיו כפני חמה. ואז אנו כולנו נגיע ליסוד האין הזה שהוא בחינת טמיר ונעלם, והרבש"ע יתגלה בעולמו ככל שאנו נהיה מסוגלים להשיג, בבחינה של "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ והארץ היתה תוהו ובוהו", באותה בחינה של תוהו ובוהו שאנו נהיה הוא יגלה

אבל כל ישראל לא יגיעו לבחינה הזו עד שאצל כל אחד תהיה הבחינה של השתדלות של שפלות ונמיכות הרוח. גם כאשר יש לו מלחמה עם החבר, ואפילו שהוא רואה רע על החבר, הוא צריך לדעת שזה לא בגלל שהחבר הוא רע, רק בגלל שעכשיו הוא צריך לעבור את הנסיון הזה. וכשאדם אינו מקבל את המחשבות הרעות על החבר, ובמקום לראות שהחבר הוא רע ולכן הוא לא יכול לשוחח איתו ולהתחבר אליו ולהתקדם יחד איתו, הוא מבין שמה שהוא רואה עכשיו זה בגלל שהוא צריך לעבור כזו בחינה של נסיון, בכדי שיגיע לטמיר ונעלם. כי מתוך זה הוא מגיע ל"וחטאתי נגדי תמיד", ולשלימות יסוד האין כמו שקודשא בריך הוא אין, ואז הוא נהיה זה לעומת זה כמו הקב"ה, ובאותה נשימה שהוא מתגבר הוא מתקדם ונכנס בטמיר ונעלם.

בכדי שכלל ישראל יגיעו לבחינת משה צריך שיהיה כזה דור שכן אפשר לפגוש איש את רעהו. אך המלחמות הללו בין אדם לחברו הם הקשות ביותר. כי כמה שהדור קרוב יותר למשיח ולגאולה השלימה, וככל שהוא מתקרב להגיע לבחינה של טמיר ונעלם, נהיה יותר התרחקות אצל האנוש, והאדם חי יותר בטבע. ביסוד האין. מכיון שהוא יורד לתחילת הבריאה, אל הזמן והיום שהושתת העולם. זה כמו גלגל שמסתובב ולבסוף חוזר למטה, והבריאה מתחדשת מחדש.

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א



המשך מעמ' קודם

ובוהו של ששת ימי בראשית. כי מתוך שהוא מציאות של טמיר ונעלם הוא נהיה כמו הבורא. בבחינת פני חמה. וכאמור השורש לכל זה הוא בחינת אין, וחטאתי נגדי תמיד. כי בלא "וחטאתי נגדי תמיד" לא תיתכן הדביקות בלא שלימות של "מלא פגם" אין דביקות. כי כל עוד יש לאדם מחשבה קלה ממציאותו, השמץ הזה גורם שיש מקום לחול עליו קטרוג שהוא מסד המבדיל. שלימות הדביקות היא כאשר האדם הוא לגמרי אין, כתינוק המונח בחיק אימו, שאז היא האהבה הכי חזקה בין אמן לילד. וכל אחד צריך שיהיה אהבה חזקה שכזו בינו ובין קונו, בבחינת של "וחטאתי נגדי תמיד" "כגמול עלי אימו".

וכל זה תלוי רק בעבודה. הדרגה הזו נועדה בשביל כל אחד, וכל נשמה יכולה להגיע לזה, עד הנשמה הנמוכה ביותר שנעלמה מעיני כל בעמקי הקליפות כמו הצדיק אמת שנעלם מעיני כל בטמיר ונעלם. כי כמו שהשמש זורחת ומאורה זורחת הלבנה, כך הצדיק אמת זורח ומאיר אל הפוגם הזה, ומן האור הזה יש לו עליה. וכמו שהלבנה יש לה זיקה מן החמה, כך הרשע הזה שהוא בשיא המדריגה של האין, שהוא טמיר ונעלם בגלל שאין לו את הריח של הקדושה, הצדיק אמת מזרים את אליו הזרם שכל ידח ממנו ידח.

המשך יבוא אי"ה

את עצמו. למעלה מזה לא נוכל להשיג, כי למעלה מזה זה "נעלמה", גבוה מ"פני חמה". שם אין כל השגה. שם זה מציאות של הסתרה, בחינה של "הסתר אסתיר". ולכן כשיש לעומת זה ח"ו הוא "ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא" ה' ישמרנו.

יש יהודים שהגיעו לשלימות של "פני חמה" כמשה רבינו. בתחילה היו "פני לבנה" כיהושע בן נון, ועבדו על עצמם עד ש"פני לבנה" הגיעו ל"פני חמה". ואף בדור הזה יש כאלו יהודים, שאינם לומדים מרבי, ולא אחד מן השני, רק הרבש"ע בעצמו מוליך אותם באמצעות הסיבות, וע"י היסורים הללו הם מגולגלים בכל רגע ורגע בשלימות של יסוד האין שלהם, וממילא הם מגיעים לדביקות, והם מתדבקים בקוב"ה ע"י יסוד האין. זה שאינו חי ביסוד האין של עצמו, והוא לא מציאות אין, הוא לא מציאות "פני חמה", ולא מציאות של "טמיר ונעלם". כי כל עוד שאינו חי ב"אין" בשלימות יש עליו קטרוג, מסד המבדיל, שלא מאפשר לו להיות טמיר ונעלם, ולא מאפשר לו להיות 'אין' כתינוק המונח בחיק אימו, שזו דביקות באהבה שאין למעלה ממנה. אך זה שעובד על עצמו, ומ"פני לבנה" הגיע לבחינה של "פני חמה", והוא נהיה בחינת משה רבינו - רעוא דרעוין, אז הוא נהיה בחינה של טמיר ונעלם כמו קוב"ה, והוא משיג את הבחינה של תוהו



המשך פנינים יקרים

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור וכו' (כ, ב) זך כתית למאור סופי תבות כתר לרמוז דמי שמשים עצמו כזיתים שהם כתושים לכל, כך יהיה ענו לכל שהכל יהיו דשים עליו. לזה עתיד הקב"ה להיות כתר ועטרה וכו'.

כתית למאור (כ"ג, ב) פרש"י ולא למנחות, בודאי צריך לכתת ולשבר את הלב לפני הקב"ה, אך למאור בהארה ובהתחזקות ובשמחה, ולא למנחות שישאר ח"ו מונח בעצבות ובמרה שחורה.

(אמרות משה להרה"ק ר"מ מקאברין)

ואת שמות הששה הנותרים על האבן השנית כתולדותם (כח, י) ירמוז לששה מצוות שחיובן תמידיות לא יפסק מעל האדם אפילו רגע בכל ימיו ואלו הן: (א) האמונה בהשי"ת (ב) שלא להאמין לזולתו (ג) ליחדו (ד) לאהבה אותו (ה) ליראה אותו (ו) שלא לתור אחר מחשבת הלב וראית העינים. וזהו שרמוז ששה נותרים מהתרי"ג מצוות שהם על האדם כתולדותם משנולד לא יפסק אפילו לרגע כל ימיו. (צמח הצבי להר"צ סגל)

ארבע פרשיות רומזין כדלהלן: פרשת שקלים רומז על מחצית השקל שכל אחד הוא רק חצי ואינו שלם כי אם בהתחברות עם חבירו. פרשת זכירת מחיית עמלק מכוונים אל מדת הכעס שהוא ענף מהגאווה והרמוז "כי רגע באפו" רגע ר"ת ראשית גויים עמלק. פרשת פרה מרמז על מידת הגאווה כמו שמובא בתולדות יעקב יוסף בענין מטהר טמאים שאם נתגאה כארז ישפיל עצמו כאיזוב ותולעת. פרשת החודש שה תמים כשהשה לוקה באבר אחד כל האברים מרגישים כאב זה. וכן אם ימעט הבית מדת הענוה למעט את עצמו ואח"כ יכול להיות פסח - פה סח.

בענין ארבע פרשיות דהם כנגד ד' אותיות הוי' ב"ה והענין דאם אדם חוטא עושה ח"ו פגם ופירוד באותיות שמו יתברך ועל כן בסוכות אחר שעשינו תשובה ביום הכפורים צוה הקב"ה לקחת ד' מינים שהם גם כנגד אותיות שמו יתברך. וכן אחר ימי השוכבי"ם שישראל עושין תשובה קורין הארבע פרשיות כדי לייחד אותיות השם ב"ה וב"ש.

ענין עמלק אשר קרך כיון שעמלק מתנגד אל האמת שאינו במסקנה רק בדרך מקרה כמ"ש שקר אין לו רגלים, וזהו ויקר שאינו בדבקות ושייכות אל האמת שהרי אין לאומות באמת שייכות לקדושה.

(שפת אמת - מהר"ל)

משנכנס אדר מרבים בשמחה (תענית כט) ויש להתבונן שמחה זו מה היא עושה ועל מה זה. הלא כל השנה מצווים אנו לעבוד את ה' בשמחה, וכן יש לדייק משמעות הלשון "מרבים" דמשמע שמרבה ומוסיף על הקודמת ומשמע שנוהג כבר שמחה לפני חודש אדר, והנה כתוב בתהלים יפה נוף מושך כל הארץ הר ציון וכו' ופרש"י ששם שוחטין חטאות ואשמות ומי שהיה עצב על עבירות שבידו מתכפר לו ויוצא משם שמת. הרי שהחטאים גורמים לאדם עצבות וצער. וכשחסר כל זה עם חרבן הבית מעכב מאיתנו לשוש. וכשבא חודש אדר שבה קיימו וקבלו התורה מרצון מוסיף שמחת התורה לאות רבוי עסק התורה של קיימו וקבלו.

תמחה את זכר עמלק וכו' (פר' זכור) וצ"ב מאין יש לעמלק זכר הלא ענין זכר הוא ענין גבוה ופנימי. מתרץ חידושי הרי"ם שעמלק גונב את הזכר מישראל ע"כ. היינו כפי מה שחסר זכרון השי"ת במעשה בני ישראל נקרא שיש לעמלק זכר. ואם בני ישראל זוכרים ממילא יהיה נמחה שמו של עמלק. וע"י הזכירה יכול לנקום בו ולמחות שמו, ושוב לא יחטא.

שבת זכור שבו אנו מכריזים על אמונתנו בהשי"ת ביתר שאת ועוז ובכח הארה הגדולה ניקח לעבוד ה' בכל שבתות השנה.

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים

☎ 02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477

ת.ד. 5080 ירושלים 91050



לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

